

Orgier, hærværk og spærretid!

Som nævnt i artiklen til venstre herfor, om 25-års jubilæet, havde Studenternes Hus fødselsdag i oktober måned, traditionen tro med morgenkaffe og Erling Erlangs Trio. Og i spænd hermed skulle trio-oen stå for det 'anarkistiske' islæt, dette år i form af en rablende og nøgen forsanger, der havde sat sig for at forstyrre Ringgadens fodgængere midt i morgenbussen.

Der var en helt anden slags 'ballade' i luften i januar 1965, da Studenternes Hus blot var få måneder gammelt. Der var nærmest tale om 'hærværk', om man skulle man tro pressen. En medarbejder ved Det historiske Udvalg har kigget nærmere i avisarkivet.

I ugen mellem fredag den 15. og torsdag den 21. januar 1965 optog forholdene i Studenternes Hus en god portion spaltepals i den trykte presse. Ikke blot de lokale dagblade beskæftigede sig med sagen; den afstedkom tillige hele lederartikler i Vendsyssel Tidende og Information.

Kun tre måneder før, i oktober 1964, tog overskrifterne sig således ud: "En milepæl i Aarhus Universitets historie. Studenternes Hus indviet i går" (Demokraten), eller sådan: "500 indbudte med tronfølgeren i spidsen deltog i den festlige indvielse af huset, der vil få betydning for studenterlivet i Århus" (Berlingske Tidende). Et tredje sted meddeltes, at tronfølgeren, prinsesse Magrethe, var "straalende oplagt til studenterfest", og at hun "var med til at gøre indvielsen af Studenternes Hus i Århus til en af de største studenterbegivenheder i mange Aar." (Aarhus Stiftstidende).

★

Tre måneder senere erindrede offentligheden stadig den megen omtale af indvielsen, hvilket vel nok har spillet en vis rolle for redaktionernes dispositioner henne i januar 1965. Det skal dog nævnes, at man denne gang ikke rydder forsiderne, som det flere steder var tilfældet i forbindelse med reportagerne fra husets indvielse i oktober 1964. Aarhus Stiftstidende kunne fredag den 15. januar fortælle sine læsere, at "Berusede unge studenter drikkeorgier med påfølgende hærværk i det nye Studenternes Hus overfor Aarhus Universitet har nu fået til følge, at studenterhuset vil blive lukket klokken 22 foreløbig i 10 dage." Studenterhusets inspektør, "cand. oecon. Mogens Skjøtt", meddeler til avisen: "- Da vi kom op på studenterhuset i går morges, opdagede vi, at flere af de store opslagstavler var blevet revet ud af væggene og lå smidt hen ad gangene (...). Dette var den berømte dråbe, som fik bageret til at flyde over, og jeg måtte så i en række opslag meddele, at vi måtte se os nødsaget til at lukke huset allerede klokken 22 hver aften." Amtstidendens journalist spørger så: "- Der har altså tidligere været tale om hærværk?", hvortil inspektøren svarer: "Måske ikke hærværk i den egentlige forstand - snarere er der tale om en række 'nålestik', småødelæggelser efter drikkegilder. Vi kan jo ikke holde øje med alle de mange studenter, der tilbringer aftenerne her (...). Vi forventer, at studenterne holder en vis selvjustits, men det lader altså ikke til at det kan gennemføres." Husets inspektør udtaler videre, at man ikke ved, hvem "urostifterne" er, men at man håber, det nu vil hjælpe med "10 dages skærpet lukketid".

Også Aarhus Stiftstidende, Jyllands-Posten og Ekstra Bladet var med samme dag. Sidstnævnte omtaler kort den "ultramoderne bar, som først lukker klokken 1 om natten." Stiftstidende taler om "studenter, som har faaet for meget at drikke, maaske i studenterkælderen, maaske andetsteds",

og det nævnes, at den indførte, tidligere lukning i virkeligheden kun berører ret få, idet Studenternes Hus netop i den undervisningsfrie januar måned ikke frekventeres af noget større antal studenter.

Jyllands-Posten - stadig fredag den 15. - kunne oplyse, at "De begaaede hærværk bestaar foruden ødelæggelserne af opslags-tavlerne ogsaa i ødelæggelser paa toiletter og ved elektriske installationer."

Om lørdagen, den 16. januar, deltager nu også Aktuelt og Politiken, dog kun med notitser, hvoraf det i øvrigt fremgår, at de stedfundne hændelser ikke vil blive gjort til genstand for politianmeldelse.

★

Men søndag den 17. januar lyder der en torden i nord, da ansvarshavende redaktør og administrerende direktør for Vendsyssel Tidende, Ejnar Glerup, i sit organs lederartikel raser og skummer over de formentlige forhold og tilstande ved Aarhus Universitet og andre steder. Overskriften er "Ungdom og galskab", og der begyndes med disse ord: "Atter høres der daarligt nyt fra Aarhus vedrørende de studerendes adfærd. Under drikkeorgier i det nye, smukke studenterhus er der forøvet hærværk i et saadant omfang, at det foreløbig staaer meget daarligt til med skønheden." Og i umiddelbar forsættelse: "Naa, den bliver jo nok genetableret, hvad har vi kultur- og undervisningsministerium til? Hvad har vi i det hele taget det offentlige til, til andet end at bukke og betale, naar ungdommen skal mere sig." Lederskribenten inddrager også journalistkollegiet, der nogle måneder tidligere "var maltrakteret saadan, at man maatte korse sig. Ølflasker slynges af kraftig og maalbevidst ungdom har en ganske formidabel virkning paa inventar og udsmykning, og det er velsagtens det, de studerende vil bevise videnskabeligt, skønt det ikke skulle synes nødvendigt."

Lederartiklen forsætter nu videre, ved at tale om, hvorledes journalistkollegiet tidligere havde en efor - "en kultiveret og faderlig husordens-bestyrer" - som dog havde opgivet ævret, thi "Hærværket skulle have sin gang (...). Men ungdommen skal jo fremfor alt mødes med tillid, og saa indførte man - ganske som i studenterhuset - det fine begreb (naar det altså svarer til sit navn) selvjustits. Men der opstod ingen finhed paa denne basis. Skidt skal smadres. En af øl-tidens vigtigste læresætninger." Ejnar Glerup, der fra sit nordjyske standpunkt næppe ser andet end skatteyderbetalt fordærv i oprettelse af kulturministerium og studenterhus, tordner nu mod Ungdommens Uddannelsesfond, der dog ikke direkte nævnes:

"At en hovedaarsag til disse foreteelser er for rigelige pengemidler er aldeles givet", hævder lederen og forsætter: "men der er ogsaa visse kilder, der flyder særdeles let, naar lejlighed gives. Visse folk har interesse i at gøre ungdommen sprit-minded i saa

god tid før den naturbestemte overgang til en vis borgerlighed, og saaledes bliver bajer-behovet (sammen med cigaret-behovet velsagtens) saa stærkt fæstnet, at det langt op i seniliteten staaer forrest paa listen over livsfornødenheder." Det er vel næppe bryggerier og tobaksfabrikanter, der her først og fremmest tænkes på, snarere *kulturradikalismen*, der dog ikke nævnes direkte. Det bliver til gengæld "visse toneangivende kredse, der gang paa gang fremholder, at ungdommen i dag er meget mere moden, end dansk ungdom nogensinde har været." Som det kunne forventes, tillader artiklens forfatter sig "at tvivle paa rigtigheden af denne paastand". Måske kan der tænkes områder, hedder det, hvor "ungdommen har plukket mere ned fra kundskabens træ end tidligere tiders, men dermed ikke være sagt, at den er videre fremme m.h.t. reelle kundskaber."

I sidste trejdedel af lederartiklen, der er af betragtelig længde, drejer det sig om de unges manglende modenhed. Hvor de tidligere selv evnede at vælge livsbane, "tropper de nu op hos skolepsykologer og erhvervsvejledere", og sandelig om nu ikke også universiteterne skal "have studievejledere, som de unge kan konsultere, saa snart de møder vanskeligheder i det fagstudium, de

res forældres penge eller hvad de selv tjente samt nogle ubetydelige tilskud fra staten, da kendte man til nøjsomhed og flid."

Om onsdagen, den 20., møder Jyllands-Postens læsere denne overskrift: "Overdrevne Rygter om unges Hærværk". Tingene anskues nu i et rimeligere perspektiv, forstår vi, for "Studenterhusets administrationschef, cand.jur. Mogens Skjødt, ønsker i anledning af meddelelserne om hærværk i det nye smukke studenterhus ved Aarhus Universitet at understrege, at hærværket indskrænker sig til nedrivning af to opslagstavler i husets forhal. Der har endvidere været en overtrædelse af reglementet, idet nogle studenter har drukket øl i Søndergaard-stuen, hvor det kun er tilladt at drikke kaffe." Husets chef oplyser videre til avisen, at kun et par - måske en enkelt - af de 5000 indskrevne studenter for alvor er gået over stregen.

I samme artikel kommer journalisthøjskolens rektor, Erik Reske-Nielsen, frem med den meddelelse, at der dér "overhovedet ik-

først er slaaget ind paa". Glerup undser sig ikke for at insinuere, at hovedspørgsmålet alt for ofte er "hvor kan jeg lettest slippe igennem til en eksamen, der giver adgang til et nogenlunde vellønnet erhverv." Vejledning findes derfor at være et onde, som medfører utallige studieskift og manglende koncentration, og "resultatet er nogle kedelige grupper af vrøde unge, der søger ivrigt efter demonstrationsmuligheder og kantinesjov". Det indrømmes dog, at den stygge vejledning ikke påvirker det flertal, "der virkelig har evne og vilje til at faa noget ud af studierne."

★

Tirsdag den 19. januar reagerer Informations lederskribent på udgydelserne fra redaktøren i Hjørring. Overskriften er "En vred gamling", og behandlingen af Glerup er hånlige overbærende; der tales lommefilosofisk om, at der altid vil eksistere visne jeronimusser, også i "det Herrens år 2065, hvor disse da vil udbryde: Næ, for 100 år siden, da ungdommen måtte klare sig for de-

ke har været tale om hærværk". Og at alle oplysninger "om hærværk er frit opfundne."

Om torsdagen leveres der i samme avis' leder en forarget kritik af lederen i Vendsyssel Tidende. Det hedder, at "enhver besindig læser af den vendsysselske avis maa faa det indtryk, at baade Studenterhuset og Journalisthøjskolen paa det nærmeste er lagt i ruiner". Jyllands-Posten benytter lejligheden til også at kritisere redaktør Erhardt Larsen for i Sjællands Tidende ukritisk at have taget tråden fra Hjørring op og anvende "de alarmerende efterretninger fra det jydsk til en passende afrundning af dystre betragtninger om 'bande-mentaliteten' hos unge, foranlediget af ulykker anrettet af to unge københavnske biltyve."

"Er det ikke synd, baade for de intetanende læsere i nord og øst og for den danske ungdom, at de fem afpillede høns skal blive til endnu flere?", spørger Jyllands-Postens lederskribent, for man må "med nogen bekymring imødesee, hvilket indtryk den samlede danske befolkning modtager af ungdommen i dag, hvis resten af landets aviser videre-kolpoterer den vendsysselske kaglen om fjerer fra Aarhus."

Og så var den historie ikke længere.

Palle Lykke, medarbejder ved Det universitetshistoriske Udvalg ved AU.